

Het Rijke Vlijmense Wielerleven Vlijmense vedetten

Bart van de Ven (1937)
Alles op Karakter

Wie München-Zürich zegt, zegt Bart van de Ven, en wie Bart van de Ven zegt, zegt München-Zürich. Zijn naam hangt op aan die ene wedstrijd. Maar er was zoveel meer!

Sprinten kon hij niet, toch won hij het sprintklassement in Olympia's Tour door Nederland van 1959. Bergop rijden kon hij evenmin. Maar toch won hij het bergklassement in de Ronde van Zwitserland 1963. Deze twee door Bart de Slager (zoals zijn bijnaam luidde) gewonnen truien geven meteen aan wat voor coureur hij was : een met meer karakter dan klasse. Bart moest het vooral hebben van zijn nimmer aflatende werklust. Door veel en vroeg in de wedstrijd aan te vallen en veel af te zien, bouwde hij ondanks het gemis aan pure klasse aan een imposante erelijst. Twee keer was hij dicht bij de eindzege in de Ronde van Nederland, maar zowel in 1961 als in 1963 werd hij 'geflikt'. Ondanks een Lars Boom, een Tiny Wolfs en vele andere

Bart als supporter. Hier in 1953 na de Ronde van Dongen voor nieuwelingen. V.l.n.r. Sliebach, Nico Walravens (1ste), Piet Libregts, Fried Libregts (2de), ??, Jan de Beer (met pet), supporter Bart, en Piet van Engelen (bijnaam de Puk). (Archief Fried Libregts)

vroegere Vlijmense vedetten is hij voorlopig nog altijd de enige Vlijmense coureur met een echte klassieke zege bij de beroepsrenners op zijn naam! Een ander mooi succes, maar veel minder bekend, is de overwinning in de ploegentijdrit met Flandria-Romeo in Parijs-Nice 1964. Kijk maar eens naar de namen, die daar geklopt werden!

Hoewel er thuis geen enkele connectie was met het wielrennen, kwam Bart al vroeg in de ban van deze sport. Indertijd zaten er plaatjes van wielrenners bij ieder pakje kauwgum, en zijn kamer hing er

dan ook vol mee. Al vroeg ging hij als supporter de wielerskoersen in de buurt af om de Vlijmense jongens aan te moedigen.

Eind 1953 stapt hij zelf op de fiets, om in 1954 en 1955 bij de nieuwelingen te gaan rijden. In zijn eerste jaar als renner wint hij in Gilze zijn eerste wedstrijd. Een jaar later, in 1955, wint hij twee keer: in Veldhoven en in het 'eigen' Vlijmen. In die tijd reden er in Vlijmen wel vijftien renners als nieuweling rond, en Bart herinnert zich, dat deze jongens het goed met elkaar konden vinden. Voor de Ronde van Vlijmen hadden ze afgesproken niet tegen

elkaar te rijden, en het resultaat mocht er zijn. Bart won afgetekend, Jos Kivits won de sprint voor de tweede plaats en ook Harry Kuijs (elfde), Jo van Dal (dertiede) en Frans Fitters (vijftiede) reden zich in de prijzen. In 1956 werd hij amateur. De eerste twee jaren in deze categorie brachten nog geen grote successen, mede als gevolg van een zware valpartij in België. In 1958 breekt Bart dan eindelijk door. In Bavel wordt hij na een lange vlucht

Brabants Kampioen. In de sprint, toch niet zijn

grootste wapen, klopt hij zijn enig overgebleven concurrent Huub Zilverberg. Een maand later is het weer raak, als hij – ditmaal solo – de Kersenronde wint. Hij wordt ook nog (achter Ben Theunisse) tweede in de Ronde van Gelderland. Later

in het jaar behaalt hij nog een tweede

Kersenronde, 1958: Bart van de Ven in de zegekrans. (Archief Bart van de Ven)

Bavel, 1958, de nummers 1 en 2 van het Brabants Kampioenschap: Bart van de Ven en Huub Zilverberg. (Archief Bart van de Ven)

1960 in beeld: veel pech en malheur voor Bart, zoals hier in de Ronde van Drenthe. (Archief Bart van de Ven)

plaats in de derde etappe van de Ronde van Polen, die hij als 38ste in de eindstand zal beëindigen.

Ondertussen is hij overgestapt naar de categorie der

onafhankelijken, en wel omdat dit de enige categorie is waarin westerlingen in wedstrijden in het Oostblok uit mogen komen. Zo rijdt hij in 1959 ook de Vredeskoers Berlijn-Praag-Warschau. Ondanks zijn knechtenwerk voor Ab Geldermans (de latere Gele Trui-drager in de Tour de France), die vierde zal worden in het eindklassement, wordt Bart zelf nog 25ste. In Olympia's Toer door Nederland cijfert hij zichzelf opnieuw volledig weg, ditmaal voor zijn grote wielervriend Huub Zilverberg, die de eindwinnaar wordt. Het belet Bart niet zelf achtste te worden en het Algemeen sprintklassement te winnen. Door als ploeg met de Zwaluw de ploegentijdrit en het algemeen ploegenklassement te winnen is het succes compleet. In 1959 wint hij nog een criterium in Dongen, maar 1960 is een wat minder jaar. Door valpartijen (polsbreuk en hersenschudding) ligt Bart er zo'n drie maanden uit. Hij wint alleen in

Berlicum, maar dit is wel een zege die er wezen mag. In de sprint (!!) wint Bart met uiterst gering verschil van de veel sneller geachte Cees van Espen en Tini van der Lee.

Derde rit Ronde van Nederland 1961: De – hier nog grote – kopgroep op weg naar Emmen. Op kop Bart van de Ven, daarachter Toon van de Steen en Piet van Est. Daar weer achter zijn Peter Post (in het zwart) en Roger Baens (witte pet) zichtbaar. In de linkergroep rijdt Geurt Pos op kop voor Martin van den Borgh en Jo de Haan. Wat later zal Bart samen met Jaap Kersten uit deze groep weggrijden. (Archief Bart van de Ven)

In 1961 start Bart als lid van de Nederlandse ploeg in de Ronde van Spanje (Vuelta). Na een moeizaam begin, gaat het steeds beter en dit levert in de vierde rit een vierde plaats op. In de moordende hitte van de negende rit stappen alle Nederlandse renners behalve Mik Snijder en Bart in de bezemwagen. Ploegleider, mecaniciens en soigneur moeten van de organisatie naar huis, en dan is het ook voor de twee overblijvers klaar. Ook zij gaan naar huis. Bart komt echter in een blakende vorm uit deze Vuelta, en dat blijkt wat later in de Ronde van Nederland. Uitkomend in de gelegenhedsploeg van TeleVizier wordt hij meteen derde in de eerste rit (na Jaak van der Klundert en Huub Zilverberg). In de

1961: Zo ging dat toen! In een tijd, dat er nog weinig TV's waren, en computers, internet en social media nog lang niet aan de orde, was de radio het geijkte communicatiemiddel. En zo hoorde de familie van de Ven het goede nieuws, dat Bart de Oranje Trui veroverd had in de Ronde van Nederland, via de ether. (Archief Bart van de Ven)

V.l.n.r. Vader, Sjef, Bella, Keesje Verbunt, Riet (verloofde van Bart), moeder, Martien, Jan en Jo.

derde rit ligt Bart met Jaap Kersten voorop. In de aankomstplaats Emmen rijdt de motorpolitie echter verkeerd. Bart en Jaap volgen, en dit kost Jaap Kersten de etappezege en Bart de tweede plaats. Maar als pleister op de wonde veroverft Bart wel de Oranje leiderstrui! Een dag later is hij deze alweer kwijt. Hij wordt gefopt door zijn eigen ploegmaats, die een grote groep laten weggrijden. Toch sluit hij de Ronde nog af op een mooie vierde plaats, terwijl ook de winst in het ploegenklassement voor TeleVizier is. Een goede maand later start Bart in de allereerste Tour de l'Avenir, die op dezelfde dagen wordt verreden als de 'grote' Tour de France en over vrijwel hetzelfde parcours. Het wordt geen succes voor Bart, die al ziek aan het vertrek in Saint Etienne komt. Dit wordt eerst nog aan de busreis geweten, maar het blijkt een angina te zijn. Na een aantal dagen doormartelen geeft Bart in de vijfde etappe op.

1963, Ronde van Zwitserland: tussen metershoge sneeuwmuren boort Bart zich omhoog, op weg naar de zege in het bergklassement. (Archief Bart van de Ven)

1962 wordt Bart's laatste jaar als onafhankelijke, met overwinningen in Arnhem en Boxtel. In het 'eigen' Vlijmen wordt hij geklopt door ploeggenoot Cees van Espen. In de Acht van Chaam lijkt hij op weg naar de overwinning. In de laatste ronde laat Wim van Est hem op het gruispad in de Noorderlus weggrijden, maar diezelfde Wim van Est leidt even later in dienst van

Willy Vannitsen, die hem blijkbaar een goed bod gedaan heeft, de achtervolging en het gat wordt weer dicht gereden. In 1963 wordt Bart

beroepsrenner. Het zal zijn beste jaar worden. Hij rijdt opnieuw een puike Ronde van Nederland, met als resultaat een tweede plaats in de einduitslag. Een tweede plaats, die eigenlijk een eerste is! Want winnaar Lex van Kreuningen heeft eenvoudigweg niet het volledige traject van deze Ronde van Nederland afgelegd, terwijl Bart dit wel heeft gedaan! In een geneutraliseerd traject in de derde etappe, van Beverwijk naar Zwanenburg, stapt Lex van Kreuningen (evenals o.a. de Roo, de Haan, Stolker en Van Amsterdam) in de bezemwagen, om later de wedstrijd weer doodleuk te vervolgen. De KNWU, in casu de jury, durft geen sancties te nemen, en zo wordt de overwinning in deze Ronde van Nederland in feite gestolen van Bart van de Ven. In de ronde van Zwitserland bouwt Bart verder aan zijn goede vorm. Ieder dag gaat hij in de aanval, wat resulteert in de overwinning in het bergklassement en een dertiende plaats in de eindrangschikking.

Op 18 augustus staat Bart met een gelegenhedsploeg 'Queen Anne Whisky' (onder leiding van Rudi Neugel) aan het vertrek van de 318 km. lange klassieker München-Zürich, die voor het eerst verreden werd in 1911 (en helaas voor het laatst in 1965). Het wordt een overwinning, die in de roemrijke historie van deze klassieker zijn weerga niet kent. Slecht weer met wind en regen teistert de renners voortdurend. Vanuit het vertrek ontsnapt de

München-Zürich 1963: Bart wint voor Tüller (rechts) en Maurer (links) (Archief Bart van de Ven)

Zwitsers Girard. Als deze vijf minuten voorsprong heeft gaat Bart met zes anderen in de achtervolging. Als na 118 km. wedstrijd deze groep op de vluchter neerstrijkt, krijgt Bart een lekke band. Hij herstelt snel, zet de achtervolging in en krijgt weer aansluiting. Ondertussen blijkt Günther Tüller ontsnapt te zijn. Bart aarzelt geen moment en zet de jacht in op de Duitser. Bij de ravitaillering na 171 km. ligt Tüller nog steeds alleen op kop, Bart volgt op 1 min. 17 sec. en de groep op 4 min. 40 sec. Kort na de bevoorradingskruispost krijgt Bart de Duitser te pakken, en goed samenwerkend bouwen zij hun voorsprong steeds verder uit. Na 230 km. hebben de vluchters een voorsprong van 11 min. 30 sec. op twee achtervolgers Maurer en Kersten, terwijl het peloton nog veel verder achterop ligt. Daar is men ondertussen met man en macht aan het jagen. Vooraan begint Tüller tekenen van vermoeidheid te tonen en hij komt praktisch niet meer op kop. In de rush naar de finish, die op de Oerlikonbaan plaats vindt, slaat Bart een gaatje van een tiental meters en wint dan ook gedecideerd. De 318 km. (met een nogal lange neutralisatie door München zijn het eigenlijk 345 km.) zijn afgelegd in 8 uur en 8 minuten. Rolf Maurer wordt tenslotte derde op 7 min. 10 sec.

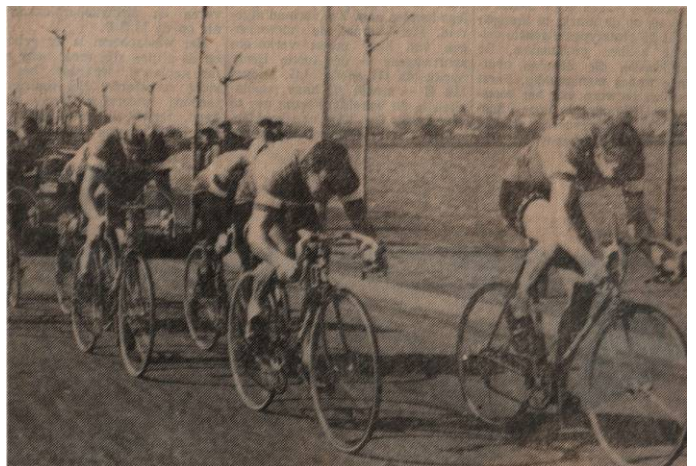
Met ook nog ereplaatsen in Dwars door België (zevende) en de Ronde van Noord-Frankrijk (achtste) sluit Bart een bijzonder succesvol seizoen af. Voor 1964 wordt hij dan ook opgenomen in de befaamde Flandria-Romeo ploeg onder leiding van Lomme Driessens. Het begin van het seizoen is nog goed voor Bart, met een zesde plaats in de Ronde van Vlaanderen voor B-profs, een elfde stek in Dwars door België (het huidige Dwars door Vlaanderen) en een veertiende in de Omloop der Vlaamse Gewesten. Klapstuk van het voorseizoen is de overwinning van het

Flandria-Romeo-team in de ploegentijdrit van Parijs-Nice. Een zege van Bart, die eigenlijk nooit belicht is. Onder leiding van Peter Post snellen Jef Planckaert, Frans Brands, Noel Foré, Huub Zilverberg en Bart van de Ven naar de overwinning in de 19,2 km. lange rit rond het meer van Blessis. Onderweg ontwijkt het team maar ternauwernood een auto, die tegemoet gereden komt. Alleen Willy Vannitsen vliegt er vol op, en blijft met zware vleeswonden op het asfalt achter.

Een domper op deze zege, want hoeveel renners kunnen er zeggen, dat ze een van de grootste tijdrijders aller tijden in een tijdrit achter zich gehouden hebben? Want Saint Raphael-Gitane met daarin onder andere Jacques Anquetil en Rudi Altig wordt op 11

seconden tweede, terwijl Pelforth-Sauvage-Lejeune met Jan Janssen (die deze Parijs-Nice zal gaan winnen) en Georges Groussard derde wordt op 16 seconden.

De rest van het seizoen wordt voor Bart een deceptie. Valpartijen en lekke banden staan verder succes in de weg, en van zijn grote droom, deelname aan de Tour de France en Bordeaux-Parijs, komt niets terecht. Na nog een desastreus seizoen besluit 'den Bart' in 1965 te stoppen: de 'Slager' wordt weer gewoon slager! Om net zoals voorheen 's winters, als vader Bernhard zijn 'ploegleider' was, weer koeien met doffe slagen van het zware kapmes in stukken te hakken.

Ploegentijdrit Parijs-Nice 1964: Flandria-Romeo met op kop Peter Post, gevolgd door Jef Planckaert, Frans Brands en Bart van de Ven, stormt naar de overwinning voor de ploeg van Anquetil en Altig. (Archief Bart van de Ven)

Heden ten dage fietst Bart nog steeds, liefst iedere dag. Zijn enthousiasme voor het wielrennen spat er nog steeds af. En voor een mooi wielerverhaal kun je bij Bart altijd terecht.

In 1959 reed hij kort na zijn deelname aan Berlijn-Praag-Warschau met een team van wielclub de Zwaluw Olympia's Toer door Nederland. De renners sliepen in die tijd nog niet in hotels, maar werden allen bij particulieren ondergebracht. Aan de finish wachtte dan iemand met jouw rugnummer je op, bracht je naar het badhuis, en nadat je je gewassen had, nam deze persoon je mee naar huis voor een maaltijd en de overnachting. Zo ging het ook na de eerste etappe van Amsterdam naar Heerenveen. Het logies was een eindje buiten Heerenveen, en onder het fietsen daar naar toe werd er gevraagd waar Bart vandaan kwam. "Vlak bij Den Bosch", zei Bart, omdat hij ervan uit ging, dat de goede man wel nooit van Vlijmen gehoord zou hebben. Maar dat pakt anders uit. Hij heeft in 1939 als militair in Vlijmen gemobiliseerd gelegen bij een slager, die twee dochters had: "Fien en Tina". Verbazing aan twee kanten, als Bart weet te melden "dat hij een zoon van Tina is". Zijn ploegleider in München-Zürich Rudi Neugel was een scharrelaar eerste klas, die overal geld vandaan wist te toveren. Bart had dus beter moeten weten, toen op een dag, lang nadat hij met wielrennen gestopt was, deze Rudi Neugel (Zwitserse vader, Nederlandse moeder) in de slagerij opdook. Hij was op weg naar zijn moeder in Zaandam, maar stond nu met zijn auto op de Zaltbommelse brug met stukken. En om het nog zieliger te maken: zoontje Rudi zou nog in de auto zitten. Of Bart hem niet wat geld kon lenen? Bij terugkomst in Zürich zou het niet onaanzienlijke bedrag onmiddellijk teruggestort worden. Bart bleek weer eens veel te goed van vertrouwen, want Herr Neugel is blijkbaar nooit in Zürich teruggekeerd. Het geld heeft Bart in ieder geval nooit meer teruggezien. Maar deze goeiigheid had Bart niet van een

Midden-eind jaren vijftig: Vlijmense renners en supporters met het busje op weg naar de koers.

Staande v.l.n.r. Mari de Groot, Frans van Weert, Woutje Vermeulen, Jos Kivits, soigneur Piet Libregts, Bart van de Ven, Sjef Vink (chauffeur).

Zittend: supporter Pauw van Hezik (de Pauw), Jo van Dal, Frank en René Libregts, supporter Pietje Brok.

En hierbij geen verstekeling onder de banden? (Archief Bart van de Ven)

vreemde. Joop Captein, die voor de voorjaarskoersen in België een maand in de kost was geweest in Vlijmen, tankte toen hij naar huis ging bij Jules Vismale in den Bosch en liet de rekening naar slagerij van de Ven sturen. "Ach", zie moeder Tina, "die jongen zal het wel niet hebben kunnen betalen". Natuurlijk komt ook de onvermijdelijke Knut (Hans Kiviets) ter sprake. Bart moet al lachen als de naam valt. Al zal hij niet gelachen hebben voor de Ronde van Gennep, waar ze samen op de fiets met ook Frans van Weert en Jo van Dal naar toe gereden waren. Frans en Jo hadden van te voren ingeschreven voor deze wedstrijd, maar Hans en Bart niet, en zouden proberen bij te schrijven. "Jij kunt betere praten dan ik, dus als jij dat eens gaat regelen!", wist Hans. Hij wist echter ook, dat Bart altijd een biefstuk in zijn tas had. Bart was dus amper op pad naar de jury, of de Knut was al bezig het biefstukje te verorberen. En toen Bart even later met twee rugnummers terugkwam

en aan zijn sportmaaltijd wilde beginnen, sprong hij natuurlijk over de pot! De Knut was ook

een acrobaat op de fiets. Zo pikte hij eens, al fietsend, een zilveren rijksdaalder van de weg, die daar door zijn vader (bijnaam Toontje de Pool) was neergelegd.

Ook in het Oostblok, waar Bart graag ging koersen, werden de nodige avonturen beleefd. Een van zijn fietsmaten kostte dit jaren van zijn vrijheid. Op de terugweg van weer eens een koers achter het IJzeren Gordijn, werd het ploegje renners aan de Oost-Duitse grens scherp gecontroleerd. Het hele busje moest uitgeladen worden. En wat bleek? Frans Stevens had onder stapels banden, tassen en wielen een meisje verstopt. En dat liep niet goed af voor Dussense Frans: hij werd veroordeeld tot jaren dwangarbeid aan de spoorwegen in Oost-Duitse heilstaat.

Bart op zijn praatstoel, (foto: Ad van Kessel)

In zijn archiefkamer, (foto: Ad van Kessel)

En op zijn onafscheidelijke fiets. (foto: Ad van Kessel)

Bronnen :

- Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Provinciale Noord Brabantsche Courant-Het Huisgezin.
- Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Brabants Dagblad
- Wielersport.
- Helden, Wielersport in Brabant, no.6, Bart van de Ven, Altijd de Strijdlustigste, 2009, Peet Kappen.
- Een eeuw Nederlandse Wielersport, 1980, Wim van Eyle.
- Honderd jaar wegrenners, Wim van Eyle, Jacques Burremans.
- www.dewielersite.nl
- Archief Bart van de Ven.
- Archief Fried Libregts.

- Foto's Ad van Kessel.

Reacties of aanvullingen op dit of vorige artikelen? Mail naar redactie@halloheusden.nl
Foto's zijn te vergroten door op het vergrootglas te klikken.

© 2012, *Ben Libregts*.